

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (šesti senat)

z dne 20. aprila 2023 *

„Predhodno odločanje – Intelektualna lastnina – Avtorska pravica in sorodne pravice – Direktiva 2001/29/ES – Člen 3(1) – Priobčitev javnosti – Pojem – Oddajanje ambientalne glasbe – Direktiva 2006/115/ES – Člen 8(2) – Pravično nadomestilo – Zgolj nudenje fizičnih zmogljivosti – Zvočna oprema na krovu vlakov in zrakoplovov – Domneva priobčitve javnosti“

V združenih zadevah C-775/21 in C-826/21,

katerih predmet sta predloga za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ju je vložilo Curtea de Apel București (višje sodišče v Bukarešti, Romunija) z odločbama z dne 12. novembra 2020 in 1. julija 2021, ki sta na Sodišče prispeli 15. in 22. decembra 2021, v postopkih

Blue Air Aviation SA

proti

UCMR – ADA Asociația pentru Drepturi de Autor a Compozitorilor (C-775/21),

in

Uniunea Producătorilor de Fonograme din România (UPFR)

proti

Societatea Națională de Transport Feroviar de Călători (SNTFC) „CFR Călători“ SA (C-826/21),

SODIŠČE (šesti senat),

v sestavi P. G. Xuereb, predsednik senata, T. von Danwitz, sodnik, in I. Ziemele (poročevalka), sodnica,

generalni pravobranilec: M. Szpunar,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

* Jezik postopka: romunščina.

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Societatea Națională de Transport Feroviar de Călători (SNTFC) „CFR Călători“ SA T. Preoteasa, agent,
- za romunsko vlado E. Gane, A. Rotăreanu in A. Wellman, agentke,
- za Evropsko komisijo A. Biolan, P. Němečková in J. Samnadda, agenti,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 3 Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 230).
- 2 Ta predloga sta bila vložena v okviru dveh sporov, in sicer, prvič, v zadevi C-775/21 med Blue Air Aviation SA (v nadaljevanju: družba Blue Air) in UCMR – ADA Asociația pentru Drepturi de Autor a Compozitorilor (v nadaljevanju: UCMR – ADA) glede obveznosti družbe Blue Air, da UCMR – ADA plača nadomestilo za oddajanje ambientalnih glasbenih del na krovu zrakoplovov za prevoz potnikov, in drugič, v zadevi C-826/21 med Uniunea Producătorilor de Fonograme din România (UPFR) in Societatea Națională de Transport Feroviar de Călători (SNTFC) „CFR Călători“ SA (v nadaljevanju: CFR) glede obveznosti plačila nadomestil, ker so bile na vlakih dane na voljo fizične zmogljivosti, ki se lahko uporabijo za izvedbo priobčitve glasbenih del javnosti.

Pravni okvir

Mednarodno pravo

- 3 Svetovna organizacija za intelektualno lastnino (SOIL) je 20. decembra 1996 v Ženevi (Švica) sprejela Pogodbo Svetovne organizacije za intelektualno lastnino o avtorski pravici (v nadaljevanju: MSOILAP), ki je bila potrjena s Sklepom Sveta z dne 16. marca 2000 o sprejetju Pogodbe Svetovne organizacije za intelektualno lastnino o avtorski pravici in Pogodbe Svetovne organizacije za intelektualno lastnino o izvedbah in fonogramih v imenu Evropske skupnosti (2000/278/ES) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 33, str. 208) in je za Evropsko unijo začela veljati 14. marca 2010 (UL 2010, L 32, str. 1),
- 4 Člen 8 MSOILAP, naslovljen „Pravica do javne priobčitve [priobčitve javnosti]“, določa:
„Brez vpliva na določbe točke (ii) prvega odstavka 11. člena, točk (i) in (ii) prvega odstavka 11. bis člena, točke (ii) prvega odstavka 11. ter člena, točke (ii) prvega odstavka 14. člena in prvega odstavka 14. bis člena Bernske konvencije [za varstvo književnih in umetniških del, podpisane v Bernu 9. septembra 1886 (Pariški akt z dne 24. julija 1971), v različici po spremembi z dne

28. septembra 1979] avtorji književnih in umetniških del uživajo izključno pravico dovoljevati vsako priobčitev svojih del javnosti po žici ali brezžično, vključno s tem, da postanejo njihova dela dostopna javnosti na način, ki omogoča članom javnosti dostop do njih s kraja in v času, ki ju sami izberejo.“

5 Skupne izjave v zvezi z MSOILAP so bile 20. decembra 1996 sprejete na diplomatski konferenci SOIL.

6 Skupna izjava v zvezi s členom 8 te pogodbe se glasi:

„Dogovorjeno je, da samo zagotovitev fizičnih objektov in naprav za omogočanje priobčitve ali za priobčitev sama po sebi ni priobčitev v smislu te pogodbe ali [Konvencije za varstvo književnih in umetniških del, podpisane 9. septembra 1886 v Bernu (Pariški akt z dne 24. julija 1971), v različici po spremembi z dne 28. septembra 1979.] [...]“

Pravo Unije

Direktiva 2001/29

7 V uvodnih izjavah 1, 4, 6, 7, 9, 10, 23 in 27 Direktive 2001/29 je navedeno:

„(1) Pogodba [DEU] predvideva ustanovitev notranjega trga in vzpostavitev sistema, ki bo zagotavljal, da se konkurenca na notranjem trgu ne izkrivlja. Uskladitev zakonov držav članic o avtorski in sorodnih pravicah prispeva k uresničitvi teh ciljev.

[...]

(4) Usklajena pravna ureditev avtorske in sorodnih pravic bo zaradi večje pravne varnosti in hkrati z zagotavljanjem visoke stopnje varstva intelektualne lastnine omogočala naložbe v ustvarjalnost in inovacije vključno z omrežno infrastrukturo, kar bo posledično vodilo k rasti in povečani konkurenčnosti evropske industrije tako na področju ponudbe vsebine in informacijske tehnologije kot bolj splošno v celi vrsti industrijskih in kulturnih sektorjev. To bo zagotavljalo zaposlovanje in spodbujalo ustvarjanje novih delovnih mest.

[...]

(6) Brez uskladitve na ravni Skupnosti so lahko posledice zakonodajne dejavnosti na nacionalni ravni, ki so se kot odgovor na tehnološke izzive že začele v številnih državah članicah, občutne razlike v varstvu, s tem pa omejitve prostega pretoka storitev in proizvodov, ki vsebujejo intelektualno lastnino oziroma temeljijo na njej, kar vodi k ponovni drobitvi notranjega trga in zakonodajni neskladnosti. Vpliv takšnih zakonodajnih razlik in negotovosti se bo še povečal z nadaljnjim razvojem informacijske družbe, ki je že znatno povečala čezmejno izkoriščanje intelektualne lastnine. Ta razvoj se bo in se mora še razširiti. Večje pravne razlike in nejasnosti pri varstvu lahko ovirajo ekonomije obsega za nove proizvode in storitve, ki vsebujejo avtorsko in sorodne pravice.

(7) Pravni okvir Skupnosti za varstvo avtorske in sorodnih pravic mora biti torej prilagojen in dopolnjen, kolikor je potrebno za tekoče delovanje notranjega trga. Zato je treba prilagoditi nacionalne predpise o avtorski in sorodnih pravicah, ki se znatno razlikujejo od ene do druge države članice oziroma povzročajo pravne nejasnosti, ki ovirajo tekoče delovanje notranjega

trga ter pravilen razvoj informacijske družbe v Evropi, nedoslednim nacionalnim odzivom na tehnični razvoj pa se je treba izogniti, medtem ko razlik, ki ne prizadenejo delovanja notranjega trga, ni treba odstraniti ali preprečiti.

[...]

- (9) Vsakršno usklajevanje avtorske in sorodnih pravic mora temeljiti na visoki stopnji varstva, kajti takšne pravice so za intelektualno ustvarjanje bistvenega pomena. Njihovo varstvo pomaga zagotoviti ohranjanje in razvoj ustvarjalnosti v interesu avtorjev, izvajalcev, producentov, potrošnikov, kulture, industrije in javnosti nasploh. Intelektualna lastnina se torej prizna kot sestavni del lastnine.
- (10) Če naj avtorji ali izvajalci nadaljujejo z ustvarjalnim in umetniškim delom, morajo za uporabo svojega dela prejeti primerno nagrado, prav tako pa tudi producenti, da lahko to delo financirajo. V proizvodnjo proizvodov, kot so fonogrami, filmi ali multimedijски izdelki, ter opravljanje storitev, kot so storitve „na zahtevo“, je treba precej investirati. Zadostno pravno varstvo pravic intelektualne lastnine je nujno, če se želi zagotoviti takšno nagrajevanje in zagotoviti možnost za zadovoljive donose na te investicije.

[...]

- (23) S to direktivo naj se nadalje uskladi avtorjeva pravica do priobčitve javnosti. To pravico je treba razumeti v širokem pomenu, ki zajema vsakršno priobčitev javnosti, ki ni prisotna na kraju izvora priobčitve. Ta pravica naj zajema vsako tovrstno oddajanje ali retransmisijo dela v javnost po žici ali na brezžični način, vključno z radiodifuznim oddajanjem. Ta pravica naj ne zajema nobenih drugih dejanj.

[...]

- (27) Samo nudenje fizičnih zmogljivosti, ki olajšajo ali omogočijo priobčitev, še ne šteje za priobčitev v pomenu te direktive.

[...]“

- 8 Člen 3 te direktive, naslovljen „Pravica priobčitve del javnosti in pravica do dajanja na voljo javnosti predmetov sorodnih pravic“, v odstavku 1 določa:

„1. Države članice predvidijo za avtorje izključno pravico, da dovolijo ali prepovejo vsakršno obliko priobčenja njihovih del javnosti, po žici ali na brezžični način, vključno z dajanjem svojih del na voljo javnosti tako, da imajo člani javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami.

2. Države članice predvidijo za spodaj našteje izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo vsakršno obliko dajanja na voljo njihovih del javnosti, po žici ali na brezžični način tako, da imajo pripadniki javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami:

- (a) izvajalcem za posnetke njihovih nastopov;
- (b) proizvajalcem fonogramov za njihove fonograme;

- (c) producentom prvega posnetka filmov za izvirnik in primerke njihovih filmov;
 - (d) RTV organizacijam za posnetke njihovih oddaj ne glede na to, ali oddajajo po žici ali po radijskih valovih, vključno s kablom ali satelitom.
3. Pravice iz odstavka 1 in 2 se ne izčrpajo z nobenim dejanjem priobčitve javnosti oziroma dajanja na voljo javnosti, kot ju določa ta člen.“

Direktiva 2006/115/ES

- 9 Člen 8 Direktive 2006/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski pravici, na področju intelektualne lastnine (UL 2006, L 376, str. 28), naslovljen „Oddajanje in priobčitev javnosti“, v odstavku 2 določa:

„Države članice predvidijo pravico, s katero zagotovijo, da uporabnik plača enkratno pravično nadomestilo, če se fonogram, objavljen v komercialne namene, ali reprodukcija takšnega fonograma uporablja za brezžično oddajanje ali za kakršno koli priobčitev javnosti, ter zagotovijo, da se to nadomestilo razdeli med zadevne izvajalce in proizvajalce fonogramov. Države članice lahko, če ni dogovora med izvajalci in proizvajalci fonogramov, določijo pogoje glede medsebojne delitve nadomestila.“

Romunsko pravo

Zakon št. 8/1996

- 10 Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe (zakon št. 8/1996 o avtorskih in sorodnih pravicah, *Monitorul Oficial al României*, del I, št. 60 z dne 26. marca 1996) je bil večkrat spremenjen, med drugim z zakonom št. 285/2004 (*Monitorul Oficial al României*, del I, št. 587 z dne 30. junija 2004) (v nadaljevanju: zakon št. 8/1996). Upoštevne določbe tega zakona so povzete v točkah od 11 do 20 v nadaljevanju, in sicer v različici, ki se uporablja za spora o glavni stvari.
- 11 Člen 13 zakona št. 8/1996 določa:

„Zaradi uporabe dela avtor pridobi ločene in izključne materialne pravice, ki mu omogočajo, da dovoli ali prepove:

[...]

- (f) neposredno ali posredno priobčitev dela javnosti s kakršnimi koli sredstvi, vključno z dajanjem njegovih del na voljo javnosti tako, da imajo člani javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami

[...]“

12 Člen 15(1) tega zakona določa:

„Za javnost se šteje vsaka priobčitev dela, opravljena neposredno ali s kakršnimi koli tehničnimi sredstvi, na kraju, ki je odprt za javnost, ali na katerem koli drugem mestu, kjer se zbira število oseb, ki presegajo običajni krog družinskih članov, in njihovih znancev, vključno s scenskim prikazom, recitiranjem ali katerim koli drugim načinom neposredne izvedbe ali predstavitve dela javnosti, razstava za javnost del plastične umetnosti, uporabne umetnosti, fotografije in arhitekture, javno predvajanje kinematografskih in drugih avdiovizualnih del, vključno z digitalnimi umetniškimi deli, predstavitev na javnem mestu, z zvočnimi ali avdiovizualnimi posnetki, ter predstavitev radiodifuznega dela na javnem mestu na kakršen koli način. Prav tako se za javnost šteje vsaka priobčitev dela, po žici ali na brezžični način, ki se izvede z dajanjem na voljo javnosti, vključno prek interneta ali drugih računalniških omrežij, tako da ima vsak član javnosti dostop do dela s kraja in v času, ki si ju izbere sam.

[...]“

13 Člen 105(1)(f) navedenega zakona določa:

„[...] Proizvajalec zvočnih posnetkov ima izključno materialno pravico, da dovoli ali prepove:

[...]

(f) radiodifuzno oddajanje in priobčitev javnosti njegovih zvočnih posnetkov, razen posnetkov, objavljenih v komercialne namene, pri čemer je v tem primeru upravičen le do pravičnega nadomestila.“

14 Člen 106⁵ tega zakona določa:

„1. Umetniki, interpreti ali izvajalci in proizvajalci fonogramov imajo pravico do enotnega in pravičnega nadomestila za neposredno ali posredno uporabo fonogramov, objavljenih v komercialne namene, ali za njihovo reproduciranje z radiodifuznim oddajanjem ali na kakršen koli način priobčitve javnosti.

2. Znesek tega nadomestila se določi z metodologijami v skladu s postopkom iz členov 131, 131¹ in 131².“

15 Člen 123, od (1) do (3), zakona št. 8/1996 določa:

„1. Imetniki avtorske in sorodnih pravic lahko pravice, ki so jim priznane s tem zakonom, izvršujejo osebno ali prek organizacij za kolektivno upravljanje na podlagi pooblastila pod pogoji, določenimi v tem zakonu.

2. Kolektivno upravljanje avtorskih pravic se lahko izvaja le za dela, s katerimi je bila javnost predhodno seznanjena, kolektivno upravljanje sorodnih pravic pa se lahko izvaja le za interpretacije in izvedbe, ki so bile predhodno posnete ali predvajane pred tem, ter za fonograme ali videograme, s katerimi je bila javnost predhodno seznanjena.

3. Imetniki avtorskih ali sorodnih pravic ne smejo prenesti materialnih pravic, ki jih priznava ta zakon, na organizacije za kolektivno upravljanje pravic.“

16 Člen 123¹ tega zakona v odstavku 1(e) in (f) določa:

„Kolektivno upravljanje je obvezno za uveljavljanje naslednjih pravic:

[...]

(e) pravice do priobčitve javnosti glasbenih del, razen javnega predvajanja kinematografskih del;

(f) pravice do pravičnega nadomestila, priznanega interpretiranim umetnikom in proizvajalcem fonogramov za priobčitev javnosti in radiodifuzno oddajanje komercialnih fonogramov ali njihovih reprodukcij.“

17 Člen 130(1)(a) in (b) navedenega zakona določa:

„Naloge organizacij za kolektivno upravljanje so:

(a) izdajanje neizključnih dovoljenj v obliki neizključne licence v pisni obliki uporabnikom, ki za to zaprosijo, pred uporabo varovanega repertoarja v zameno za nadomestilo;

(b) izdelava metodologije za svoja področja dejavnosti, vključno z dogovorjenimi materialnimi pravicami, o katerih se je treba pogajati z uporabniki, da bi se lahko plačale te pravice, v primeru del, katerih način izkoriščanja onemogoča, da bi imetniki pravic izdali posamično dovoljenje.“

18 Člen 131(1) istega zakona določa:

„Za začetek postopka pogajanj morajo organizacije za kolektivno upravljanje pravic pri [Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (romunski urad za avtorske pravice)] vložiti vlogo skupaj z metodologijami, predlaganimi v pogajanjih v skladu s členom 130(1)(a).

[...]“

19 Člen 131¹, od (1) do (3), zakona št. 8/1996 določa:

„1. O metodologijah se pogajajo organizacije za kolektivno upravljanje pravic in zastopniki iz člena 131(2)(b) [...]

2. Organizacije za kolektivno upravljanje pravic lahko od iste kategorije uporabnikov zahtevajo pavšalno ali sorazmerno plačilo, izračunano glede na prihodke uporabnika iz dejavnosti, v okviru katere se uporablja repertoar, na primer:: radiodifuzija, retransmisija prek kabla ali priobčitev javnosti, ob upoštevanju evropske prakse glede rezultatov pogajanj med uporabniki in organizacijami za kolektivno upravljanje. Za radiodifuzijo se sorazmerna plačila določijo na diferencirani podlagi, neposredno sorazmerni z deležem uporabe repertoarja, ki se kolektivno upravlja, pri tej dejavnosti in, če ni prihodkov, glede na stroške, ki nastanejo z uporabo.

3. Pavšalna ali sorazmerna nadomestila iz odstavka 2 se lahko zahtevajo le, če in kolikor se uporaba nanaša na dela, za katera so avtorske ali sorodne pravice še vedno upravičene do varstva po zakonu.

[...]“

20 Člen 131²(2) tega zakona določa:

„Dogovor strank o dogovorjenih metodologijah se zabeleži v protokolu, ki se vloži pri romunskem uradu za avtorske pravice. [...] Na ta način objavljene metodologije učinkujejo proti vsem uporabnikom v sektorju, za katerega so bile dogovorjene, in proti vsem uvoznikom in proizvajalcem nosilcev in opreme, za katere se v skladu s členom 107 zaračunava nadomestilo za zasebno kopijo.“

Zakonik o civilnem postopku

21 Člen 249(1) zakonika o civilnem postopku določa:

„Kdor v sodnem postopku navede trditve, mora to dokazati, razen v primerih, ki so izrecno določeni z zakonom.“

22 Člen 329 tega zakonika določa:

„Sodišče se lahko na domneve, ki so predmet njegove presoje, sklicuje le, če imajo takšno težo in moč, da lahko ustvarijo verjetnost domnevnega dejstva, vendar so dopustne le v primerih, v katerih zakon dovoljuje njihovo dokazovanje s pričami.“

Metodologija nadomestil, ki se dolgujejo imetnikom avtorskih pravic na glasbenih delih zaradi priobčitve javnosti glasbenih del kot ambientalne glasbe

23 Metodologia privind remunerațiile cuvenite titularilor de drepturi patrimoniale de autor de opere muzicale pentru comunicarea publică a operelor muzicale în scop ambiental (Metodologija nadomestil, ki se dolgujejo imetnikom materialnih avtorskih pravic na glasbenih delih zaradi priobčitve javnosti glasbenih del kot ambientalne glasbe, *Monitorul Oficial al României*, del I, št. 710 z dne 7. oktobra 2011), kakor je bila spremenjena z odločbo romunskega urada za avtorske pravice št. 198/2012 z dne 8. novembra 2012 (*Monitorul Oficial al României*, del I, št. 780 z dne 20. novembra 2012), določa:

„1. Uporabniki glasbenih del, ki se predvajajo kot ambientalna glasba, morajo pred vsako uporabo glasbenih del od UCMR – ADA pridobiti neizključno dovoljenje-licenco za uporabo glasbenih del in plačati nadomestilo v skladu z lestvico, določeno v tej metodologiji, ne glede na dejansko trajanje uporabe.

2. V tej metodologiji imajo navedeni izrazi naslednji pomen:

- (a) priobčitev glasbenih del javnosti kot ambientalne glasbe - priobčitev enega ali več glasbenih del na kraju, odprtem za javnost, ali na katerem koli kraju, kjer se istočasno ali zaporedoma srečujejo ali imajo dostop do njih osebe, ki niso družinski člani in znanci, ne glede na način priobčitve in uporabljena tehnična sredstva, z namenom ustvarjanja ambientalne glasbe za izvajanje katere koli druge dejavnosti, za katero ni nujna uporaba glasbenih del;
- (b) uporabnik glasbenih del kot ambientalne glasbe - vsaka pooblaščená pravna ali fizična oseba, ki ima ali uporablja iz katerega koli naslova (lastništvo, upravljanje, koncesija, najem, podnajem, posoja itd.) zaprte ali odprte prostore, v katerih je nameščena ali se v njih nahajajo oprema in druga tehnična ali elektronska sredstva, kot so televizorji, radijski sprejemniki,

kasetofoni, stereo sistemi, računalniška oprema, CD-predvajalniki, ojačevalni sistemi in druge naprave, ki omogočajo sprejem, reprodukcijo ali predvajanje zvoka ali slike z zvočno spremljavo.

[...]

6. Uporabnik mora za obdobje, za katero nima neizključne licence-dovoljenja, ki jo je izdalo združenje UCMR – ADA, temu plačati znesek, ki je enak trikratnemu nadomestilu, ki bi ga moral plačati, če bi imel neizključno licenco-odobritev.

7. Kolektivne organizacije lahko prek za to imenovanih predstavnikov, spremljajo uporabo glasbenih del kot ambientalne glasbe, njihov dostop pa je prost na vseh mestih, kjer se uporablja ambientalna glasba. Predstavniki kolektivnih organizacij lahko v prostorih, kjer se predvajajo glasbena dela, uporabljajo prenosno opremo za snemanje zvoka in/ali slike, takšni posnetki pa so verodostojen dokaz o uporabi glasbenih del kot ambientalne glasbe.“

- 24 V prilogi k tej metodologiji je navedena lestvica nadomestil za priobčitev glasbenih del javnosti kot ambientalne glasbe, individualizirana glede na vrsto poslovnih prostorov ali vozil, v katerih pride do te priobčitve. Točka 11 te lestvice za letalski prevoz potnikov določa pavšalno plačilo 200 romunskih levov (RON) na mesec in na zrakoplov.

Metodologija za priobčitev fonogramov, izdanih za komercialne namene, ali njihovih reprodukcij javnosti in lestvice materialnih pravic izvajalcev in proizvajalcev fonogramov

- 25 Metodologia privind comunicarea publică a fonogramelor publicate în scop comercial sau a reproducerilor acestora și tabelele cuprinzând drepturile patrimoniale ale artiștilor interpreți ori executanți și producătorilor de fonograme (Metodologija za priobčitev fonogramov, izdanih za komercialne namene, ali njihovih reprodukcij javnosti in lestvice materialnih pravic izvajalcev in proizvajalcev fonogramov, *Monitorul Oficial al României*, del I, št. 982 z dne 8. decembra 2006), kakor je bila spremenjena z odločbo romunskega urada za avtorske pravice št. 189/2013 z dne 29. novembra 2013 (*Monitorul Oficial al României*, del I, št. 788 z dne 16. decembra 2013), določa:

„1. Priobčitev fonogramov, izdanih v komercialne namene, ali njihovih reprodukcij javnosti pomeni priobčitev teh fonogramov javnosti v javnih prostorih (zaprtih ali odprtih), ne glede na način priobčitve, z mehanskimi, elektroakustičnimi ali digitalnimi sredstvi (ojačevalni sistemi, oprema za reprodukcijo zvočnih ali avdiovizualnih posnetkov, radijski ali televizijski sprejemniki, računalniška oprema itd.).

[...]

3. Uporabnik fonogramov v smislu te metodologije pomeni vsako pooblaščenno fizično ali pravno osebo, ki javnosti priobčuje fonograme, izdane v komercialne namene, ali njihove reprodukcije v prostorih, ki jih poseduje iz katerega koli naslova (lastništvo, upravljanje, najem, podnajem, izposoja itd.).

[...]

5. Uporabnik mora pridobiti dovoljenja v obliki neizključnih licenc, ki jih izdajo kolektivne organizacije [...] proizvajalcev fonogramov za priobčitev fonogramov, objavljenih v komercialne namene, javnosti [...], v zameno za nadomestilo v skladu s spodnjimi lestvicami, ne glede na dejansko trajanje priobčitve javnosti.“
- 26 V prilogi k tej metodologiji sta dve lestvici, od katerih prva določa plačila za dejavnosti, ki se opravljajo ob ambientalni glasbi, individualizirane glede na vrsto poslovnih prostorov ali vozil, v katerih te dejavnosti potekajo. Točka E3, točka 1, te prve lestvice za železniški potniški promet določa mesečno plačilo 30 RON na vagon, ki ima zvočni sistem.

Spora o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

Zadeva C-775/21

- 27 UCMR – ADA je organizacija za kolektivno upravljanje avtorskih pravic na glasbenem področju.
- 28 Ta organizacija je 2. marca 2018 pri Tribunalul București (okrožno sodišče v Bukarešti, Romunija) vložila tožbo proti družbi za letalski prevoz Blue Air zaradi plačila preostalih dolgovanih nadomestil in kazni za priobčitev glasbenih del javnosti na letalih, ki jih upravlja družba Blue Air, za katero naj ta družba ne bi pridobila licence.
- 29 Družba Blue Air je pred tem sodiščem trdila, da upravlja 28 letal in da je, čeprav ima programsko opremo, potrebno za oddajanje glasbenih del v 22. od teh 28. letal, javnosti po pridobitvi zahtevane licence kot ambientalno glasbo v 14. od teh letal priobčila le eno glasbeno delo.
- 30 Na podlagi teh pojasnil je UCMR – ADA razširila svoje zahteve za plačilo, ker je menila, da je mogoče na podlagi obstoja zvočnih sistemov v približno 22. letalih sklepati, da so bila varovana dela javnosti priobčena na vseh letalih flote družbe Blue Air.
- 31 S sodbu z dne 8. aprila 2019 je bilo tožbi UCMR – ADA ugodeno. Tribunalul București (okrožno sodišče v Bukarešti) je v bistvu na podlagi sodb z dne 7. decembra 2006, SGAE (C-306/05, EU:C:2006:764), in z dne 15. marca 2012, Phonographic Performance (Ireland) (C-162/10, EU:C:2012:141), menilo, da zaradi dejstva, da je družba Blue Air prevozna sredstva, ki jih upravlja, opremila z napravami, ki omogočajo priobčitev glasbenih del javnosti kot ambientalne glasbe, nastane izpodbojna domneva uporabe teh del, kar narekuje presojo, da se v vsakem letalu, opremljenim z zvočnim sistemom, ta naprava uporablja za priobčitev zadevnega glasbenega dela javnosti, na da bi bilo v zvezi s tem treba predložiti druge dokaze.
- 32 Družba Blue Air je zoper to odločbo vložila pritožbo pri Curtea de Apel București (višje sodišče v Bukarešti, Romunija), ki je predložitveno sodišče, pri čemer je med drugim trdila, da ni priobčila ambientalne glasbe, za katero ni bila pridobljena nobena licenca, na letalih, ki jih upravlja, in da zgolj obstoj fizičnih zmogljivosti ne pomeni priobčitve glasbenih del javnosti. Dodala je, da z oddajanjem ambientalne glasbe ni imela nobenega pridobitnega namena. Nazadnje je navedla, da je obstoj zvočnih sistemov na letalih potreben iz varnostnih razlogov, da se omogoči komunikacija med člani posadke letala ter komunikacija med člani te posadke in potniki.

- 33 Predložitveno sodišče poudarja, da odgovor na vprašanje, ali glede na neobstoj pridobitnega namena priobčitev glasbenega dela kot ambientalne glasbe pomeni priobčitev javnosti v smislu člena 3 Direktive 2001/29, ni gotov. Poleg tega se to sodišče, če bi bil odgovor na to vprašanje pritrdilen, sprašuje o dokaznem standardu, ki se v zvezi s tem zahteva. Poudarja, da je sodna praksa nekaterih nacionalnih sodišč taka, da kadar je v metodologiji iz točke 23 te sodbe navedena ustanova, ki opravlja specifično gospodarsko dejavnost, obstaja izpodbojna domneva, da so avtorskopravno varovana dela priobčena javnosti na navedenem kraju. Taka domneva naj bi bila utemeljena zlasti s tem, da organizacije za kolektivno upravljanje avtorskih pravic ne morejo sistematično nadzirati vseh krajev, kjer bi lahko prišlo do dejanj uporabe del intelektualne stvaritve.
- 34 V teh okoliščinah je Curtea de Apel București (višje sodišče v Bukarešti) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:
1. Ali je treba določbe člena 3(1) Direktive 2001/29/ES [...] razlagati tako, da oddajanje glasbenega dela ali odlomka glasbenega dela v komercialnem letalu, v katerem se nahajajo potniki ob vzletu, pristanku ali kadar koli med letom, po splošnem sistemu za obveščanje potnikov pomeni priobčitev javnosti v smislu tega člena, zlasti (čeprav ne izključno) glede na merilo, ki se nanaša na pridobitni cilj priobčitve?

Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen:

2. Ali je obstoj sistema za obveščanje potnikov na krovu letala, ki se zahteva z zakonodajo o varnosti zračnega prometa, zadostna podlaga za izpeljavo izpodbojne domneve o priobčitvi glasbenih del javnosti na krovu tega letala?

Če je odgovor na to vprašanje nikalen:

3. Ali je obstoj sistema za obveščanje potnikov, ki se zahteva z zakonodajo o varnosti zračnega prometa, in programske opreme, ki omogoča oddajanje fonogramov, ki vsebujejo zaščitena glasbena dela, prek tega sistema, zadostna podlaga za izpeljavo izpodbojne domneve o priobčitvi glasbenih del javnosti na krovu tega letala?“

Zadeva C-826/21

- 35 UPFR je organizacija za kolektivno upravljanje sorodnih pravic proizvajalcev fonogramov.
- 36 Ta organizacija je 2. decembra 2013 zoper CFR, družbo za železniški prevoz, vložila tožbo zaradi plačila preostalih dolgovanj nadomestil in kazni za priobčitev glasbenih del javnosti v potniških vagonih, ki jih upravlja ta družba. V tem okviru je trdila, da železniški predpisi, ki se uporabljajo, zahtevajo, da je del vlakov, ki jih upravlja družba CFR, opremljen z zvočnimi sistemi, in navedla, da je prisotnost takih sistemov enakovredna priobčitvi del javnosti v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29.
- 37 Tribunalul București (okrožno sodišče v Bukarešti) je to tožbo zavrnilo in menilo, da čeprav zgolj namestitve zvočnega sistema, ki tehnično omogoča dostop javnosti do zvočnih posnetkov, res pomeni priobčitev glasbenih del javnosti, ni bilo dokazano, da so bili delujoči vlaki opremljeni s takim sistemom.

- 38 UPFR je zoper to odločbo vložila pritožbo pri Curtea de Apel București (višje sodišče v Bukarešti), ki je predložitveno sodišče.
- 39 To sodišče poudarja, da v nacionalni sodni praksi večina – zlasti na podlagi sodbe z dne 7. decembra 2006, SGAE (C-306/05, EU:C:2006:764) – meni, da je prisotnost zvočnih sistemov v železniškem vagonu enakovredna priobčitvi glasbenih del javnosti. Vendar pa je to sodišče v zvezi s tem izrazilo dvome.
- 40 V teh okoliščinah je Curtea de Apel București (višje sodišče v Bukarešti) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:
- „1. Ali železniški prevoznik, ki uporablja železniške vagone, v katerih so nameščeni sistemi ozvočenja, namenjeni obveščanju potnikov, s tem izvaja priobčitev javnosti v smislu člena 3 Direktive 2001/29/ES [...]?
2. Ali člen 3 Direktive 2001/29/ES [...] nasprotuje nacionalni ureditvi, ki določa izpodbojno domnevo priobčitve javnosti na podlagi obstoja zvočnih sistemov, medtem ko so ti sistemi predpisani z drugimi pravnimi določbami, ki urejajo dejavnost prevoznika?“

Postopek pred Sodiščem

- 41 S sklepom z dne 1. marca 2022 sta bili zadevi C-775/21 in C-826/21 v skladu s členom 54 Poslovnika Sodišča združeni za pisni in ustni del postopka ter izdajo sodbe.

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje v zadevi C-775/21

- 42 Predložitveno sodišče z vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 3(1) Direktive 2001/29 razlagati tako, da oddajanje glasbenega dela kot ambientalne glasbe v sredstvu za prevoz potnikov pomeni priobčitev javnosti v smislu te določbe.
- 43 V skladu s členom 3(1) Direktive 2001/29 države članice določijo za avtorje izključno pravico, da dovolijo ali prepovejo vsakršno obliko priobčenja njihovih del javnosti, po žici ali na brezžični način, vključno z dajanjem svojih del na voljo javnosti tako, da imajo člani javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami.
- 44 Kot je sodišče že večkrat razsodilo imajo v skladu s to določbo avtorji pravico preventivne narave, ki jim omogoča, da posežejo med morebitne uporabnike svojega dela in priobčitev javnosti, ki bi jo lahko nameravali ti uporabniki izvesti, zato da to priobčitev prepovejo (sodba z dne 22. junija 2021, YouTube in Cyando, C-682/18 in C-683/18, EU:C:2021:503, točka 62 in navedena sodna praksa).
- 45 Ker v členu 3(1) Direktive 2001/29 pojem „priobčitev javnosti“ ni pojasnjen, je treba ugotoviti pomen in obseg tega pojma glede na cilje, ki jim ta direktiva sledi, in kontekst, v katerega je razlagana določba umeščena (sodba z dne 7. avgusta 2018, Renckhoff, C-161/17, EU:C:2018:634, točka 17 in navedena sodna praksa).

- 46 V zvezi s tem je Sodišče opozorilo, da je treba ta pojem, kot je poudarjeno v uvodni izjavi 23 Direktive 2001/29, razumeti široko, tako da zajema vsakršno priobčitev javnosti, ki ni prisotna na kraju izvora priobčitve, in tako vsako tovrstno oddajanje ali retransmisijo dela javnosti po žici ali na brezžični način, vključno z radiodifuznim oddajanjem. Iz uvodnih izjav 4, 9 in 10 te direktive namreč izhaja, da je njen glavni cilj vzpostavitev visoke stopnje varstva avtorjev, da se jim omogoči ustrezno plačilo za uporabo njihovih del, posebno pri priobčitvi javnosti (sodba z dne 22. junija 2021, YouTube in Cyando, C-682/18 in C-683/18, EU:C:2021:503, točka 63 in navedena sodna praksa).
- 47 V zvezi s tem, kot je Sodišče večkrat razsodilo, pojem „priobčitev javnosti“ v smislu tega člena 3(1) združuje dva kumulativna elementa, in sicer dejanje priobčitve dela in priobčitev tega dela javnosti, ter zahteva posamično presojo (sodbi z dne 2. aprila 2020, Stim in SAMI, C-753/18, EU:C:2020:268, točka 30, in z dne 22. junija 2021, YouTube in Cyando, C-682/18 in C-683/18, EU:C:2021:503, točka 66 in navedena sodna praksa).
- 48 Pri tej presoji je treba upoštevati več dodatnih meril, ki niso samostojna in so odvisna eno od drugega. Ker so ta merila lahko v različnih konkretnih situacijah podana v zelo različnem obsegu, jih je treba uporabiti posamično in v medsebojni interakciji (glej v tem smislu sodbi z dne 14. junija 2017, Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456, točka 25, in z dne 22. junija 2021, YouTube in Cyando, C-682/18 in C-683/18, EU:C:2021:503, točka 67 in navedena sodna praksa).
- 49 Sodišče je med temi merili po eni strani večkrat poudarilo ključno vlogo uporabnika in namernost njegovega posredovanja. Ta namreč izvaja dejanje priobčitve, če ob popolnem zavedanju posledic svojega ravnanja posreduje, da svojim strankam omogoči dostop do varovanega dela, še zlasti, če te stranke brez tega posredovanja razširjanega dela načeloma ne bi mogle uživati (sodba z dne 14. junija 2017, Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456, točka 26 in navedena sodna praksa).
- 50 Poleg tega je Sodišče razsodilo, da pridobitnost priobčitve javnosti v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29 ni neupoštevna (sodba z dne 8. septembra 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, točka 38 in navedena sodna praksa). Vendar je priznalo, da taka lastnost ni nujno nujni pogoj, ki določa sam obstoj priobčitve javnosti (sodbi z dne 7. marca 2013, ITV Broadcasting in drugi, C-607/11, EU:C:2013:147, točka 42 in navedena sodna praksa, in z dne 31. maja 2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, točka 49).
- 51 Po drugi strani je, da bi bilo dejanje zajeto s pojmom „priobčitev javnosti“ v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29, potrebno tudi, da so varovana dela dejansko priobčena javnosti (sodba z dne 28. oktobra 2020, BY (Fotografski dokaz), C-637/19, EU:C:2020:863, točka 25 in navedena sodna praksa).
- 52 V zvezi s tem je Sodišče pojasnilo, da pojem „javnost“ zajema nedoločeno število potencialnih naslovnikov, poleg tega pa mora biti število oseb dovolj veliko (sodba z dne 22. junija 2021, YouTube in Cyando, C-682/18 in C-683/18, EU:C:2021:503, točka 69 in navedena sodna praksa).
- 53 V obravnavanem primeru je treba na prvem mestu, kot izhaja iz sodne prakse, navedene v točki 49 te sodbe, ugotoviti, da to, da upravljavec sredstva za prevoz potnikov v njem oddaja glasbeno delo kot ambientalno glasbo pomeni dejanje priobčitve v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29, ker ta upravljavec ob popolnem zavedanju posledic svojega ravnanja posreduje, da bi svojim strankam omogočil dostop do varovanega dela, zlasti če te stranke brez tega posredovanja načeloma ne bi mogle uživati oddajane delo.

- 54 Na drugem mestu, tako glasbeno delo je dejansko priobčeno javnosti v smislu sodne prakse, navedene v točki 51 te sodbe. Čeprav je res, da pojem „javnosti“, kot je Sodišče razsodilo, zajema določen minimalni prag, kar iz tega pojma izključuje premajhno oziroma neznatno število zadevnih oseb, pa je Sodišče tudi poudarilo, da je treba za določitev tega števila med drugim upoštevati število oseb, ki imajo lahko dostop do istega dela vzporedno, pa tudi število tistih izmed njih, ki imajo do njega lahko dostop zaporedno (glej v tem smislu sodbi z dne 31. maja 2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, točki 43 in 44, in z dne 19. decembra 2019, Nederlands Uitgeversverbond in Groep Algemene Uitgevers, C-263/18, EU:C:2019:1111, točka 68 in navedena sodna praksa).
- 55 Kot navaja predložitveno sodišče, v obravnavanem primeru ni sporno, da je bilo delo iz postopka v glavni stvari dejansko oddajano na polovici letal, ki jih je upravljala družba Blue Air, na letih, ki jih je opravila ta letalska družba, tako da zadevno javnost sestavljajo vse skupine potnikov, ki so bile hkrati ali zaporedoma na teh letih, ne da bi bilo mogoče tako število zadevnih oseb šteti za premajhno oziroma neznatno v smislu sodne prakse, navedene v točki 54 te sodbe.
- 56 V tem okviru ni odločilna okoliščina, ki jo je navedlo predložitveno sodišče, da naj bi bila pridobitnost take priobčitve zelo sporna, saj gre za oddajanje odlomkov glasbenih del kot ambientalne glasbe vsem potnikom letala ob vzletu, pristanku ali v katerem koli drugem trenutku leta. Taka pridobitnost namreč ni nujni pogoj za ugotovitev obstoja priobčitve javnosti v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29, saj je Sodišče razsodilo, da taka lastnost ni nujno nujni pogoj, ki določa sam obstoj priobčitve javnosti, kot je razvidno iz sodne prakse, navedene v točki 50 te sodbe.
- 57 Glede na zgornje preudarke je treba na prvo vprašanje v zadevi C-775/21 odgovoriti, da je treba člen 3(1) Direktive 2001/29 razlagati tako, da je oddajanje glasbenega dela kot ambientalne glasbe v sredstvu za prevoz potnikov priobčitev javnosti v smislu te določbe.

Drugo in tretje vprašanje v zadevi C-775/21 in prvo vprašanje v zadevi C-826/21

- 58 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča mora Sodišče v okviru postopka sodelovanja med nacionalnimi sodišči in Sodiščem, ki je vzpostavljen s členom 267 PDEU, nacionalnemu sodišču podati koristen odgovor, ki mu omogoča rešitev spora, o katerem odloča. Zato mora Sodišče po potrebi preoblikovati vprašanja, ki so mu predložena. To, da je nacionalno sodišče vprašanje za predhodno odločanje formalno oblikovalo tako, da se je sklicevalo na nekatere določbe prava Unije, ne preprečuje, da Sodišče temu sodišču ne bi predložilo vseh elementov razlage, ki bi lahko bili koristni pri sojenju o zadevi, o kateri to odloča, ne glede na to, ali jih je nacionalno sodišče v svojih vprašanjih navedlo. V zvezi s tem mora Sodišče iz vseh elementov, ki jih je predložilo nacionalno sodišče, zlasti iz obrazložitve predložitvene odločbe, izluščiti elemente prava Unije, ki jih je treba razložiti ob upoštevanju predmeta spora (sodba z dne 22. junija 2022, Volvo in DAF Trucks, C-267/20, EU:C:2022:494, točka 28 in navedena sodna praksa).
- 59 V obravnavanem primeru je treba glede na vse elemente, ki jih je v svojih predlogih za sprejetje predhodne odločbe predložilo predložitveno sodišče, vprašanja za predhodno odločanje preoblikovati, da bi se temu sodišču dal koristen odgovor.
- 60 Natančneje, tožbo v zadevi C-826/21 je vložila organizacija za kolektivno upravljanje sorodnih pravic proizvajalcev fonogramov, da bi od družbe CFR pridobila plačilo pravičnega nadomestila za priobčitev glasbenih del javnosti na potniških vagonih, ki jih upravlja. Zato in ob upoštevanju tega, da se za ta spor uporablja člen 105(1)(f) zakona št. 8/1996, naveden v točki 10 te sodbe, ki

določa materialno pravico proizvajalca zvočnih posnetkov, da dovoli radiodifuzno oddajanje in priobčitev svojih zvočnih posnetkov javnosti, je očitno, da je tudi razlaga člena 8(2) Direktive 2006/115 upoštevana za rešitev navedenega spora.

- 61 V teh okoliščinah je treba šteti, da predložitveno sodišče z vprašanji, ki jih je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 3(1) Direktive 2001/29 in člen 8(2) Direktive 2006/115 razlagati tako, da namestitev zvočne opreme in, odvisno od primera, programske opreme, ki omogoča oddajanje ambientalne glasbe, na krovu prevoznega sredstva pomeni priobčitev javnosti v smislu teh določb.
- 62 Opozoriti je treba, da je treba pri razlagi določbe prava Unije upoštevati ne le njeno besedilo, ampak tudi cilje, ki jim sledi ureditev, katere del je, in njen kontekst. Zlasti je treba člen 3(1) Direktive 2001/29 razlagati v skladu z upoštevnimi določbami MSOILAP, saj je namen Direktive 2001/29 izvajanje nekaterih obveznosti, ki jih ima Unija na podlagi navedene konvencije (glej v tem smislu sodbi z dne 17. aprila 2008, *Peek & Cloppenburg*, C-456/06, EU:C:2008:232, točka 33, in z dne 21. junija 2012, *Donner*, C-5/11, EU:C:2012:370, točka 23).
- 63 Na prvem mestu, glede besedila zadevnih določb je bilo v točki 43 te sodbe opozorjeno, da iz člena 3(1) Direktive 2001/29 izhaja, da so države članice zavezane skrbeti za to, da imajo avtorji izključno pravico, da dovolijo ali prepovejo vsakršno obliko priobčitve svojih del javnosti, po žici ali brezžično, vključno z dajanjem njihovih del na voljo javnosti tako, da imajo člani javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami.
- 64 Poleg tega mora biti v skladu s členom 8(2) Direktive 2006/115 z zakonodajo držav članic zagotovljeno, da uporabnik plača enotno in pravično nadomestilo, če se fonogram, objavljen za komercialne namene, ali reprodukcija takega fonograma uporablja za radiodifuzijo po radijskih valovih ali za kakršno koli priobčitev javnosti, ter da se to nadomestilo razdeli med zadevne izvajalce in proizvajalce fonogramov.
- 65 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je treba v skladu s sodno prakso Sodišča ob tem, da zakonodajalec Unije ni izrazil drugačnega namena, pojem „priobčitev javnosti“, uporabljen v prej navedenih določbah, razlagati, kot da ima enak pomen (glej sodbi z dne 8. septembra 2016, *GS Media*, C-160/15, EU:C:2016:644, točka 33, in z dne 17. junija 2021, *M.I.C.M.*, C-597/19, EU:C:2021:492, točka 41 ter navedena sodna praksa).
- 66 Na drugem mestu, v zvezi s ciljem, ki mu sledita ti določbi, iz sodne prakse, navedene v točki 46 te sodbe, izhaja, da je treba ta pojem res razumeti široko, tako da zajema vsakršno priobčitev javnosti, ki ni prisotna na kraju izvora priobčitve, in tako vsako tovrstno oddajanje ali retransmisijo dela javnost po žici ali na brezžični način, vključno z radiodifuznim oddajanjem, pri čemer je glavni cilj Direktive 2001/29 vzpostavitev visoke ravni varstva avtorjev.
- 67 Ob tem pojasnilu je treba na tretjem mestu glede konteksta, v katerega se umeščata zadevni določbi, poudariti, da je iz uvodne izjave 27 Direktive 2001/29, v kateri je v bistvu povzeta skupna izjava v zvezi s členom 8 MSOILAP, kot je Sodišče poudarilo v sodbi z dne 22. junija 2021, *YouTube in Cyando* (C-682/18 in C-683/18, EU:C:2021:503, točka 79), razvidno, da „samo nudenje fizičnih zmogljivosti, ki olajšajo ali omogočijo priobčitev, še ne šteje za priobčitev v pomenu te direktive“.

- 68 V zvezi s tem, če bi zgolj okoliščina, da je uporaba zvočne opreme in, odvisno od primera, programske opreme nujna za to, da bi javnost lahko dejansko uživala delo, samodejno vodila k opredelitvi posredovanja upravljavca te fizične zmogljivosti kot „dejanja priobčitev“, bi vsako „nudenje fizičnih zmogljivosti, ki olajšajo ali omogočijo priobčitev“, tudi kadar nacionalna zakonodaja, ki ureja dejavnost prevoznega operaterja, zahteva prisotnost takih fizičnih zmogljivosti, pomenila tako dejanje, kar pa je v uvodni izjavi 27 Direktive 2001/29 izrecno izključeno (glej v tem smislu sodbo z dne 22. junija 2021, YouTube in Cyando, C-682/18 in C-683/18, EU:C:2021:503, točka 79).
- 69 Glede na te preudarke je treba ugotoviti, da dejstvo, da je na krovu prevoznega sredstva zvočna oprema in glede na okoliščine primera programska oprema, ki omogoča razširjanje ambientalne glasbe, ne pomeni dejanja priobčitve v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29 in člena 8(2) Direktive 2006/115, kjer gre zgolj za zagotavljanje fizičnih zmogljivost, ki olajšujejo ali omogočijo priobčitev.
- 70 Sodišče je sicer res po eni strani razsodilo, da upravljavci gostišča, hotela ali zdravilišča izvedejo dejanje priobčitve javnosti, če svojim strankam namerno posredujejo varovana dela tako, da zavestno distribuirajo signal prek televizijskih ali radijskih sprejemnikov, ki so jih namestili v svojem obratu (glej v tem smislu sodbe z dne 7. decembra 2006, SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, točka 47; z dne 4. oktobra 2011, Football Association Premier League in drugi, C-403/08 in C-429/08, EU:C:2011:631, točka 196, in z dne 27. februarja 2014, OSA, C-351/12, EU:C:2014:110, točka 26). Prav tako upravljavec rehabilitacijskega centra, ki svojim pacientom namerno posreduje varovana dela prek televizijskih sprejemnikov, nameščenih na več mestih v tem zavodu, izvaja dejanje priobčitve (sodba z dne 31. maja 2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, točki 55 in 56).
- 71 Vendar zgolj namestitve zvočne opreme v prevozno sredstvo ni mogoče enačiti z dejanji, s katerimi ponudniki storitev svojim strankam namerno posredujejo varovana dela z distribuiranjem signala prek sprejemnikov, ki so jih namestili v svojem obratu in ki omogočajo dostop do takih del.
- 72 Ker namestitev zvočne opreme in, odvisno od primera, programske opreme, ki omogoča predvajanje ambientalne glasbe, na krovu prevoznega sredstva ni „dejanje priobčitve“, se ni treba spraševati o tem, ali je bila v smislu sodne prakse opravljena morebitna priobčitev javnosti.
- 73 Glede na vse zgornje preudarke je treba na drugo in tretje vprašanje v zadevi C-775/21 ter na prvo vprašanje v zadevi C-826/21 odgovoriti, da je treba člen 3(1) Direktive 2001/29 in člen 8(2) Direktive 2006/115 razlagati tako, da namestitev zvočne opreme in glede na okoliščine primera programske opreme, ki omogoča razširjanje ambientalne glasbe, na krovu prevoznega sredstva ne pomeni priobčitve javnosti v smislu teh določb.

Drugo vprašanje v zadevi C-826/21

- 74 Glede na preudarke iz točke 60 te sodbe je treba za koristen odgovor predložitvenemu sodišču šteti, da to sodišče z vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 8(2) Direktive 2006/115 razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi, kot jo razlagajo nacionalna sodišča, ki določa izpodbojno domnevo priobčitve glasbenih del javnosti, ki temelji na prisotnosti zvočnih sistemov v prevoznih sredstvih.

- 75 Najprej je treba poudariti, da romunska vlada v pisnih stališčih izpodbija premiso, na katero se opira predložitveno sodišče in v skladu s katero naj bi bila z nacionalno ureditvijo vzpostavljena izpodbojna domneva o priobčitvi glasbenih del javnosti, ki temelji na prisotnosti zvočnih sistemov v prevoznih sredstvih.
- 76 Vendar je treba opozoriti, da so v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča v okviru postopka iz člena 267 PDEU naloge Sodišča in naloge predložitvenega sodišča jasno ločene ter da izključno zadnjemu pripada naloga razlage nacionalne zakonodaje (sodba z dne 17. marca 2022, Daimler, C-232/20, EU:C:2022:196, točka 91 in navedena sodna praksa).
- 77 Tako Sodišče ni pristojno, da bi se v okviru predloga za sprejetje predhodne odločbe izreklo o razlagi nacionalnih določb. Sodišče mora namreč v okviru porazdelitve pristojnosti med sodišči Unije in nacionalnimi sodišči upoštevati dejanski in pravni okvir, v katerega se umeščajo vprašanja za predhodno odločanje, kot je opredeljen v predložitveni odločbi (sodba z dne 17. marca 2022, Daimler, C-232/20, EU:C:2022:196, točka 92 in navedena sodna praksa).
- 78 V zvezi s tem je zlasti iz uvodnih izjav 1, 6 in 7 Direktive 2001/29 razvidno, da sta cilja te direktive med drugim odpraviti zakonodajne razlike in pravno negotovost v zvezi z varstvom avtorskih pravic, saj bi lahko ta negotovost ovirala dobro delovanje notranjega trga in razvoj informacijske družbe v Evropi, ter preprečiti, da bi se države članice razpršeno odzvale na tehnološki razvoj. Poleg tega je v teh uvodnih izjavah navedeno, da bi lahko, če ne bi bilo harmonizacije na ravni Unije, prišlo do znatnih razhajanj na področju varstva, kar bi povzročilo drobljenje notranjega trga in zakonodajne neskladnosti. Poleg tega lahko v skladu z navedenimi uvodnimi izjavami velika razhajanja in pravna negotovost pri varstvu ovirajo ekonomije obsega za nove proizvode in storitve, ki vsebujejo avtorsko in sorodne pravice.
- 79 Kot pa je Sodišče že razsodilo, bi dopustitev, da lahko država članica imetnikom avtorske pravice zagotavljala širše varstvo s tem, da bi določila, da pojem „priobčitev javnosti“ zajema tudi druga dejanja od tistih, na katera se nanaša člen 3(1) Direktive 2001/29, ustvarila zakonodajne razlike in zato pravno negotovost za tretje osebe (sodba z dne 13. februarja 2014, Svensson in drugi, C-466/12, EU:C:2014:76, točka 34).
- 80 Iz tega izhaja, da je treba člen 3(1) Direktive 2001/29 razlagati tako, da nasprotuje temu, da bi država članica imetnikom avtorske pravice zagotavlja širše varstvo s tem, da bi določila, da pojem priobčitev javnosti zajema več dejanj, kot so tista, na katera se nanaša ta določba (sodba z dne 13. februarja 2014, Svensson in drugi, C-466/12, EU:C:2014:76, točka 41).
- 81 Taka razlaga se ob upoštevanju sodne prakse, navedene v točki 65 te sodbe, po analogiji uporablja za pojem „priobčitev javnosti“ v smislu Direktive 2006/115.
- 82 V obravnavanem primeru je iz odgovora na prvo vprašanje v zadevi C-826/21 razvidno, da je treba člen 8(2) Direktive 2006/115 razlagati tako, da namestitev – na krovu prevoznega sredstva – zvočne opreme in, odvisno od primera, programske opreme, ki omogoča razširjanje ambientalne glasbe v korist potnikov, ki jo uživajo neodvisno od svoje volje, ne pomeni „priobčitve javnosti“ v smislu te določbe.
- 83 Ta določba zato nasprotuje nacionalni ureditvi, ki določa izpodbojno domnevo priobčitve javnosti, ki temelji na prisotnosti takih zvočnih sistemov. Taka ureditev namreč lahko privede do tega, da se naloži plačilo nadomestila za zgolj namestitev teh zvočnih sistemov, tudi če ni nobenega dejanja priobčitve javnosti, kar je v nasprotju z navedeno določbo.

- 84 Glede na zgornje preudarke je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 8(2) Direktive 2006/115 razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi, kot jo razlagajo nacionalna sodišča, ki določa izpodbojno domnevo priobčitve glasbenih del javnosti, ki temelji na prisotnosti zvočnih sistemov v prevoznih sredstvih.

Stroški

- 85 Ker je ta postopek za stranke v postopkih v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (šesti senat) razsodilo:

1. Člen 3(1) Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi je treba razlagati tako, da je oddajanje glasbenega dela kot ambientalne glasbe v sredstvu za prevoz potnikov priobčitev javnosti v smislu te določbe.
2. Člen 3(1) Direktive 2001/29 in člen 8(2) Direktive 2006/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski pravici, na področju intelektualne lastnine je treba razlagati tako, da namestitev zvočne opreme in glede na okoliščine primera programske opreme, ki omogoča razširjanje ambientalne glasbe, na krovu prevoznega sredstva ne pomeni priobčitve javnosti v smislu teh določb.
3. Člen 8(2) Direktive 2006/115 je treba razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi, kot jo razlagajo nacionalna sodišča, ki določa izpodbojno domnevo priobčitve glasbenih del javnosti, ki temelji na prisotnosti zvočnih sistemov v prevoznih sredstvih.

Podpisi